

Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova

Biroului permanent al
Parlamentului Republicii Moldova

Comisia juridică, numiri și imunități

AMENDAMENT

la Proiectul de lege privind pilotarea votului prin corespondență
(nr. 65 din 01.03.2024)

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova, art. 47 și art. 59 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996, în urma examinării proiectului legii nr. 65/2024 privind pilotarea votului prin corespondență prezint următoarele amendamente.

1. La art. 14 din proiect se introduc următoarele modificări:
  - a) la alin. (3) cuvintele „și cel mult 11 persoane” se exclud.
  - b) alin. (4) lit. c) va avea următorul conținut: „c) câte un membru este desemnat de fiecare concurent electoral.”;
  - c) se completează cu alin. (9) cu următorul conținut: „(9) Eventualele cheltuieli de transport și de trai apărute în legătură cu desemnarea în calitate de membru a biroului electoral al secției de votare se compensează în totalitate de către Comisia Electorală Centrală.”

Argumentare: Luând în considerare că partidele extraparlamentare, dar și grupurile de inițiativă pot înregistra concurenți electorali în cadrul diferitor scrutine electorale, considerăm că este în corespundere cu practica și liniile diriguitoare OSCE/ODIHR în materie ca și celorlalți concurenți electorali să li se permită desemnarea unui membru în cadrul acestor birouri electorale. În special, luând în considerare că exercițiul în cauză reprezintă un „proiect-pilot” în materie electorală- acest exercițiu trebuie să fie la maxim transparent și incluziv, astfel încât și opoziția extraparlamentară să poată monitoriza, participa în proces, dar și reacționa privind neregulile depistate din cadrul

procesului. În altă situația, opoziția extraparlamentară va fi exclusă în totalitate din procesul electoral propus, ceea ce, la sigur, la știrbi incomensurabil din credibilitatea votului prin corespondență.

2. La art. 18 din proiect se introduc următoarele modificări:

- a) la alin. (4), după cuvântul „notificarea” se introduce textul „, la adresa electronică indicată de solicitant, ”
- b) la alin. (6):
  - lit. b) se exclude cu renumerotarea ulterioară a următoarelor prevederi din alineat;
  - lit. g) se exclude.
- c) alin. (7) se completează cu textul: „Alegătorul este informat, imediat, despre oricare din situațiile prevăzute în prezentul alineat la adresa electronică indicată de acesta.”

Argumentare: La alineatul (4) din articol este necesar de specificat cum exact este notificat alegătorul, astfel încât să fie asigurată predictibilitatea normei legale, dar și să fie evitate acțiuni arbitrare din partea organelor electorale.

La alin. (6) lit. b) prevederea trebuie să fie exclusă din motiv că nu poate avea efect (fapt constatat și în avizul Guvernului la prezentul proiect), deoarece organele electorale nu vor avea posibilitate tehnică să verifice veridicitatea adresei. În altă ordine de idei, prezenta normă conține și riscuri eminente de abuz din partea funcționarilor organelor electorale de rea-credință, oferindu-le un temei de anulare a înregistrării, care este greu de verificat pentru un observator independent sau implicat în proces.

Lit. g) din același alineat, la fel, se necesită a fi exclus, deoarece îi asigură Comisiei Electorale Centrale dreptul de a legifera alte temeuri decât cele prevăzute de Codul electoral/legea specială. În această ordine de idei, împuternicirea CEC-ului cu atribuții discreționare, în contextul în care s-a constatat că acesta este „dominat de către partidul de la guvernare” va știrbi și mai mult din proiectul-pilot și va asigura un grad și mai înalt de neîncredere atât din partea actorilor politici implicați, cât și din partea societății.

Completarea de la alin. (7) se impune în contextul în care alegătorul trebuie să fie informat imediat despre opțiunile pe care le are disponibile, deoarece, reieșind din nota informativă la proiect, acesta va avea nevoie de perioadă prealabilă suficientă înainte de alegeri ca să-și organizeze deplasarea la urna de vot.

3. La art. 26 lit. a) din proiect textul „și personalul tehnic al organelor electorale sau al misiunilor diplomatice/oficiilor consulare” se exclude.

Argumentare: Personalul tehnic al organelor electorale sau al misiunilor diplomatice/oficiilor consulare sunt persoane neautorizate, cărora le este interzis să dețină acces la materialele electorale, plicuri, sigilii, etc.. Astfel, este corect ca doar funcționarii electorali să poată deține acces la materialele electorale, fiind mai ușor de identificat în cazul în care se vor comite abuzuri în procedura de vot.

4. La art. 30 din proiect se introduc următoarele modificări:

a) lit. c) se exclude;

b) lit. d) se completează cu cuvintele „astfel încât nu este clară opțiunea alegătorului”.

Argumentare: Modificările se impun în spiritul și în corespundere cu prevederile de la art. 82 din Codul electoral nr. 325/2022, or faptul că o persoană necunoscută a aplicat un nume pe buletin nicidecum nu poate aduce la nevalidarea acestuia. Corespunzător, se va aplica aceeași regulă ca în cazul procedurii de vot la secția de votare. În caz contrar, temeiul în cauză poate aduce la nevalidarea absolut neîntemeiată a unui număr semnificativ de voturi, ceea ce va zădărnici întregul proiect-pilot.

Adițional, nu poate fi reținut în calitate de temei de nevalidare a votului și simplul fapt de aplicare a mai multor sigilii autocolante pe buletin, or, în cazuri similare prevăzute la art. 82 alin. (1) lit. f) din Codul electoral nr. 325/2022 este important ca opțiunea alegătorului să fie clară.

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Gaik Vartanean

